

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Johannis Segeri Weidenfeld De Secretis Adeptorum Sive Usu Spiritus Vini Lulliani Libri IV

Weidenfeld, Johann S.

Londini, 1684

50. Circulatum majus Parisini

[urn:nbn:de:bsz:31-96282](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-96282)

fo, ita ne respiret, per 60 dies circulabis; peracta circulatione habebis menstruum majus, deductum in actum, cujus tanta est potentia, ut nullo sermone possit efferri. Hoc ergo est menstruum illud admirabile, quod corpora cuncta dissolvit, cum conservatione formæ vegetativæ & transmutativæ. Hoc, inquam, est illud menstruum in se tantum odoris & fragrantia continens, ut nihil conferri possit. Hoc denique est menstruum resolubile, quod innumeris penè nominibus appellarunt sapientes, acetum acerrimum, quod aurum convertit in spiritum. Hæc est Aqua sicca, Aqua solis, & Aqua vitæ.

Parifinus menstruum hoc quod aliàs mercurium majorem vel menstruum compositum vocat, hac methodo confecit.

50. Circulatum majus Parifini, In Apertorio cap. G.

Rx. **L**unæ optimæ & calcinatæ uncias tres, solis etiam juxta cap. H. (*in quo calcinationes metallorum describuntur more communi*) calcinati uncias duas, singulis per se in suo vitro positis affunde E. circulati five quintæ Essentiæ simplicis (*melle acuatæ; id est, cæli melliflui sub No. 10. descripti*) ad quatuor digitorum super eminentiam. Vasa alembicis suis cæcis clausa pone in balneo per duos, & in cineribus per alios duos dies. Cùm videris aquas quodammodò tinctas, has decanta, & dissolutiones per se serva optimè clausas in balneo, calcibus indissolutis iterum superaffunde E. digerendo, decantando & repetendo toties, donec solare & lunare corpus fuerint reducta in liquidam substantiam. Tum destilla compositum (*dissolutionem*) solis & compositum lunæ in balneo, & corpora remanebunt in vitri fundo instar olei. Aquis verò in balneo abstractis à dictis luminaribus, injice sulphur vegetabile juxta solis & lunæ pondera, & spatio duorum dierum dissolvetur in balneo, quamprimùm autem sulphur dictum in quolibet suo vase fuerit dissolutum, quodlibet affunde suo oleo metallico. Ne autem erres, scias sulphur tuum dissolutum esse istud, cujus præparationem docuimus *in cap. L.* hoc videlicet, quod extractum est à vino (*phil. aliàs sal harmoniacum vegetabile dictum*)

Etum.) Pone vasa in putrefactione per octo dies, tum abstrahere aquas in balneo quamlibet per se, tum novæ aquæ affunde ad supereminentiam duorum digitorum, claudere vasa alembicis cæcis, & digere per diem in balneo, tum appone alembica ordinaria, & destilla leniter ex cineribus aquas, postea auge ignem, ut aer etiam ascendant in aquas. Vasis frigidis, affunde novam aquam singulis residuis, claudere alembicis cæcis, digere in balneo per noctem, postea destilla in cineribus, ut antea hoc toties repeteres, usque extraxeris totum succum duorum luminarium, serva terras. Sed signum infallibile erit, si ejus parum fuerit projectum super laminam ignitam, non fumet, quoniam dicta terra erit exanimata, ambas has terras invicem mixtas serva in digestionem cinerum, ad recipiendum suos mercurios (*aëres, sive essentias destillatas*) uti docebimus in cap. L. (*in confectioe salium harmoniacorum mineralium, vel metallorum auri & argenti.*) Jam recipe succos ambos dictorum luminarium, id est, illorum animas vel mercurios, jam destillatos per alembicum, & conjunge invicem destillando per alembicum in cineribus, si verò remaneret quædam limositas terræ, hanc superioribus reservatis adde, & hoc facies sexies, semper removendo limositates. Recipe vas amplum, vel cucurbitam cum alembico unius facturæ, in quo funde menstruum tuum compositum, claudendo orificium operculo vitreo, albumine ovi, calce viva, & chartâ bibulâ, hoc exsiccato, luta deinceps nostro bitumine ex ana picis, ceræ & mastichis, confecto, & pone ad circulandum in balneo physico, uti tibi monstravimus in ædibus magistri Angelo in urbe famosa Veneta, cum conficeremus menstruum simplex circulatum. Et circuletur per 40 dies naturales, his præterlapsis videbis menstruum nostrum vel mercurium cristallo splendidiorem, & quovis odore magis odoriferum. Hoc menstruum, fili, potestatem habet dissolvendi duo luminaria, & reducendi de potentia in actum, & scias hoc solo, addito tamen ejus fermento rubeo vel albo, circulando conficies particularia projectionis magnæ. Hoc illud est de quo tractavit Raymundus Lullius, dux noster, in sua Epistola accurtatoria inquit: Dissolutione solis peracta, & aqua inde abstracta in balneo, scias aurum factum esse spirituale, & irreducibile in pristinum suum corpus, cui si addas centum partes mercurii vulgi, hunc congelabit in aurum

verum; ulterius fili, si dictum aurum congelatum in gummi dissolvatur in aqua quadam, & detur patienti cujuscunque etiam infirmitatis, in admodum paucis diebus redibit in suum bonum temperamentum. Canitiem & cætera senectutis signa removet, restaurat pristinam juventutem, & conservat sanitatem usque ad terminum à Deo æterno præfixum. Scias etiam, si descripturus essem miracula singula (& sanè hæc miracula facilè dicenda veniunt,) & singulos effectus, mercurio hoc peractos, de quibus, ut memini, satis tibi viva voce declaraverim, & exposuerim varia dicta ducis nostri in libro quintæ Essentiæ, &c.

Ex Receptis annotamus,

1. *Menstrua hæc antecedentibus omnibus esse fortiora, utpote aridis melioribus acuata, ideòque non extrahere rerum essentias, sed totum corpus dissolvere in magisterium.*

2. *Menstrua hæc esse metallorum & mineralium magisteria, adeòque medicamina.*

3. *Variis ea & diversis jam nobis cognitis modis confici.*

4. *Salia harmoniaca metallorum confici per modos salium vegetabilium.*

5. *Quodlibet istorum propriè dici mercurium philosophorum, vel mercurium mercurii, auri, argenti, ferri, &c. sublimatum; mercurium antimonii, sulphuris communis, &c. sublimatum, quoniam mercurii sublimati vulgi instar, facillimè resuscitatur aquà calidà vel aceto, in argentum vivum currens auri, argenti, ferri, antimonii, &c. quemadmodum librorum sequentium exemplis certiores futuri sumus.*

6. *Menstrua vegetabilia simplicia, ceu aquas permanentes, etiam permanere cum rebus metallicis, iisdemque adherere perfectissimè non pro medicinis tantum, sed pro lapidum quoque prætiosorum confectione, imò tincturarum tam particularium quàm universalium. Quoad menstrua vegetabilia simplicia quòd extrahant vegetabilium essentias, eademque composita, quòd conficiant magisteria pro usu medico, facilem impetrabimus assensum; unctuosum verò & summè inflammabilem vini phil. spiritum ex vegetabilibus & animalibus combustibilibus confectum, tincturæ alicujus alchymicæ esse constitutum, assertio omnino paradoxa*

vi-

pre-tiosorum

videbitur. Idcirco admonendi sumus adeptos rejecisse quidem vegetabile & animale quodcunque combustibile, ceu inutile quid pro tincturis suis: vegetabilium verò & animalium elementa purificata, & incombustibilia reddita vel in ipso opere incombustibilitatem assumptia, sprevisse nunquam; quanquam, declaraverint ea esse (absque lapidis fermento) insufficientia, quemadmodum & metalla sola absque menstruis his. Metallis igitur permixta efficiunt tincturas tam particulares quam universales pro metallis, testante Ripley qui dicit: Si tu studes conficere aurum & argentum arte philosophica, ad illud nec ova nec sanguinem accipias, sed aurum & argentum, quæ naturaliter & prudenter calcinata sunt, & non manualiter. Novam enim generationem foras producant augentia suam genus, ut omnes aliæ res naturales. Quod si verum esset, ut quisque posset perficere in rebus non metallicis cum emolumento, in quibus colores reperiuntur aspectu jucundi, ut in sanguine, urina, ovis & vino, aut in mediis mineralibus effossis ex fodinis; attamen necesse esset, illorum elementa primò putrefacere, & cum elementis corporum perfectorum matrimonio conjungi. *Libr. 12. portar. porta 1.* Elixir, pergit, non debet fieri ex vino, in quantum est vinum, neque ex ovis, capillis, aut sanguine, in quantum sunt ova, capilli, aut sanguis, sed solummodò ex elementis, idèò investigare debemus, ut habeamus elementa in excellentia suæ simplicitatis, & rectificationis. Nam elementa, ut dicit philosophus Bacon in suo speculo, sunt radices & matres omnium rerum viventium.

Verum tamen elementa supradictorum non intrant in opera Elixirium, nisi per virtutem & commixtionem cum elementis spirituum (quorum quatuor recensent: *Argentum vivum, sulphur, arsenicum & sal armoniacum com.*) & corporum metallicorum, atque ita, ut dicit Rogerius Bacon, intrant & perficiunt magnum Elixir. *Med. phil. Chym. cap. 3.* Nos, inquit ulterius, accipimus neque de primis principiis, eò quod sunt nimis simplicia, neque ex ultimis, quia sunt grossa & fæculenta, sed tantum de mediis, in quibus est tinctura, & verum oleum separatum ab immunda terrestreitate & aquâ phlegmaticâ; idèò dicit Raymundus in hunc modum: Unctuosum humidum est materia proquinqua nostri argenti vivi physici. Et quamvis ita sit, quòd corpora illa, in quibus ù mercurii absconduntur.

duntur, vendantur palam ab Apothecariis vili pretio, juxta sententiam philosophi in hunc modum dicentis: Sulphura nostra sunt nobis ab Apothecariis comparata vili pretio, tamen nisi intelligas artem separationis elementorum juxta doctrinam Aristotelis in epistola ad Alexandrum libro de secretis secretorum, ubi dicit: Separa subtile à grosso, rarum à spisso, & quando habueris aquam ex aëre, aërem ex igne, ignem ex terra, tunc habes plenam artem: Nisi hoc inquam intelligas, parum aut nihil efficies in opere meo. *Pupilla alchym. pag. 298. Pluribus hæc probare non hujus loci est, sufficit igitur nobis pauca hæc quasi per anticipationem, libris sequentibus de hac veritate fusiùs tractaturis.*

7. Nomen (Ignis Gehennæ) menstrui Trimosini menstruorum mercurialium proprium esse & commune. Argentum enim vivum calidissimæ, imò igneæ naturæ esse affirmant adeptorum plurimi; pauci negant, pro metallo id frigidissimo habentes.

Ex affirmantibus ipse celsus fuit Paracelsus, inquiens: Compertum habemus, mercurium interiùs caloris maximi esse, & nulla ratione aliâ quàm frigore maximo coagulari posse. *Libro.6. Archid. magis.* Quotquot mercurium humidæ frigidaque naturæ esse judicant, aperto errore victi sunt, quia est de sua natura summè calidus & humidus; cujus occasione semper & perpetuò fluit. Nam si humidæ frigidaque naturæ esset, aquæ congelatæ similitudinem haberet, sempèrque durus & solidus existeret, ignisque calore ut alia metalla, ipsum liquefieri foret necesse, quo quidem non indiget, cum liquationem & fluxum habeat ex proprio calore sibi naturaliter insito, qui tenet ipsum in fluxu perpetuo, vivumque facit, ut nec mori neque congelari queat. *Cælum phil. §. de calore merc. pag. 124.* Nullum huic liquefactioni (*fluxui argenti vivi*) multò minus ejus origini potest inveniri nomen, quo vocetur, & quia calor nullus tam vehemens, qui huic æquiparari possit, Ignis Gehennæ illi comparari debet. *Cælum philos. can. 1. 121.*

Basilius idem docuit, inquiens: Quoniam mercurio igneus spiritus sulphuris incorporatus est invisibiliter, ideò sese in fluxu conservat, neque coagulari potest, &c. Mercurius enim merus est ignis, unde à nullo igne comburi potest, nullus ignis ipsum attingit, ut ipsum prorsus destruat, aut enim, &c. *Carrus Triumph. Antimonii 40.*

Et

Et Sendivogius: Ego ipse mercurius ignis sum, &c. spiritus meus & spiritus ignis amant se, & quoad potest, unus comitatur alterum, &c. si quis ignem cordis mei noverit, vidit ignem cibum meum esse, & quo diutius ignem spiritus cordis mei comedit, pinguior erit, cujus mors postea vita omnium rerum est, &c. ignis sum intus, ignis mihi cibus est. Dialog. mercurii pag. 515. Volum. 4. Th. Chym.

Ripleus per res calidissimas Lullii, (menstruum vegetabile acuentes, sine quarum virtute, non fit sufficiens dissolvere metalla nisi longo tempore) mercurium intellexit: Cogor, inquit, dicere, quod hæc omnia, quæ Raymundus loquutus est (de rebus calidissimis) cooperta & tecta sunt pallio philosophiæ, nam animus illius est, ut dissolutio fiat cum spiritu vini, sed intentio quoque illius est, quod in hoc spiritu (vini phil.) habeatur aliud menstruum resolubile, quod solummodo ex genere metallorum est. Medul. phil. p. 168. Est enim aqua Raymundina, de qua Maria prophetissa sic: Fac aquam tuam, sicut aquam currentem ex duabus Zaiboth (mercuriis) minerali & vegetabili divinitus elaboratam, hoc est, simul circulatam in cristallinam aquam, &c. quia, ut dicit Raymundus. Cum fit in mercurio punctum igneitatatis, cujus potentia fit dissolutio, oportet, ut hoc animetur aqua mercurii vegetabilis, aliàs dissolvere rem nullam potest. Et hæc est aqua habens omnia illa, quibus indiges, & virtute ejus reformantur margaritæ. Et hæc aqua vegetabilis composita, ratione mercurii (mineralis) dissolvit statim omne corpus; & ratione vegetabilitatis (menstrui vegetabilis) suæ, revivificat omne corpus; & ratione suæ attractivæ virtutis (symbolicæ naturæ) facit oleum de omni corpore, & mercurius trahit ad se suum simile, scilicet mercurium corporis. De hac aqua dicit Raymundus in Compendio Art. Transm. ad Regem Robertum. Noveris, o Rex serenissime, nostrum lapidem non nisi ex solo argento vivo fieri, scilicet ex vegetabili & minerali componi. Et ideò antiqui philosophi dixerunt, lapidem non componi nisi ex una re sola, hoc est, argento vivo. Vltic. pag. 345.

Propter hanc argenti vivi igneam naturam, aquæ mercuriales dictæ sunt ignes Gebennæ. Ob aquam mercurialem, specificum corrosivum dictum fuit à Paracelso Ignis Gebennæ. Libro de specif. pag. 29. Circulatam majus ex mercurio præparatum

vocat ignem viventem, summum ignem, & cœlestem ignem.

Si in actum deducere vis, *inquit, (vitam occultam antimonii in ejus regulo)* oportet ut illam vitam suscites cum suo simili igne vivente vel aceto metallico, in quo igne à pluribus philosophis multifariam processum fuit. Quoniam verò in fundamento consenserunt, omnes ad scopum destinatum pervenerunt, &c. Ignis tamen ille seu corporalis vita in mercurio vulgi multò perfectior ac sublimior reperitur, quod manifestè suo fluxu testatur, esse nempe in eo summum ignem, cœlestemque vitam absconditam; quapropter quicumque metallicum suum cœlum (*arcanum lapidis sive antimonii*) ad summum graduarere cupit, & in actum reducere, ipse debet primò ex corporali vita (*mercurio vulgi*) primum Ens liquidum tanquam cœlestem ignem, quintam essentiam & acerrimum acetum metallicum extrahere, &c. *Libro X. Archid. cap. 6. pag. 39.*

Ex negantibus, qui mercurium frigidae naturæ esse statuunt, est imprimis tam doctrinà quàm genere illustris Bernhardus, dum dicit: Cùm ipse mercurius componatur ex quatuor elementis, calefactis igitur istis à communibus & generalibus, per suum proprium motum naturalis calor excitatur, ab ejusmodi motione pariter ignis & aër existentes in mercurio moventur & sensim elevantur, cum digniora sint elementa, quàm aqua & terra mercurii, nihilominus humiditas & frigiditas dominantur; &c. Libr. Alchym. pag. 766. Volum. 1. Theat. Chym. Argentum vivum cum sit frigidissimum potest reddi calidissimum brevi tempore, & eodem modo temperatum potest fieri cum temperatis subtilissimo artis ingenio. Epist. ad Thomam pag. 57. Art. aurif. Notatur porro Arnoldus de Villa nova dixisse libro, quem Rosarium nominavit, quòd mercurius crudus, id est, argentum vivum, quod suà naturà sit frigidum & humidum, per sublimationem efficiatur calidum & siccum, deinde per revivificationem fiat calidum & humidum simile complexioni humanae, &c. Ubi dicit: Ille Arnoldus quamvis in aliis scientiis fuerit reverendus Doctor & ingeniosus, in hac tamen arte fortè experimenta sine causarum doctrina tractavit.

Quòd autem in prima purgatione spiritum crudum (*argentum vivum*) à minoribus mineralibus salsuginosis sublimari dicit, & quod ipse mercurius, qui suà naturà frigidus est & humidus, efficiatur pulvis naturà calidus & siccus, ut ait;
hoc

hoc quidem operi nostro philosophico nihil prodest. Sed posito, quòd ex mercurio talem faciat pulverem, qualem dicit, utpote per sublimationem à sulfuginosis exsiccatum & calidum: Illæ tamen purgationes vanæ sunt & impertinentes, imò nocivæ ad opus nostrum perficiendum, &c. Et si instando dicatur, quòd sicut per scoriarum mercurii purgationes, dictus Arnoldus sublimando exsiccat; sic etiam, ut dicit Thoma, per revivificationem ipsum humectavit, & ipsum mercurium reddidit calidum & humidum, conformem suo (*humano*) corpori in natura. Hoc quidem non obstat, mi Doctor reverende, nec veritatem artis philosophicæ impugnat, imò magis error in arte naturali apparet. Nam, ut clarum est, Arnoldus docet, (si sonum verborum spectes) mercurium sic exsiccatum per aquam ferventem, in quam projicitur, revivificari, & dicit effici calidum & humidum, cum primum sublimatus esset calidus & siccus. Sed quis verè philosophus diceret, mercurium vel aliud metallorum per aquam simplicem, quantumvis calidam & ferventem, internâ qualitate in natura mutari, sed humiditatem sibi naturalem acquirere, & sic revivificari? Nihil ergo in hac revivificatione acquirit mercurius, propterea quòd aqua communis ipsum non decoquit, nec alterat: Quia ipsum non intrat, nec ingreditur, & quod non intrat & ingreditur, non alterat; quia omne alterandum primò est permiscendum. Potest siquidem talis aqua quasdam scorias supernatantes in mercurio abstergere ab eodem, sed novam qualitatem illi infundere non potest. Qualem enim naturam mercurius retinuit in pulverem redactus & mortificatus per sublimationes, talem omninò naturam servabit per aquam revivificatus. Hoc autem in reverentiam & honorem dicti Arnoldi dictum esse volo: Sed naturæ veritatem & experimentum contemplor & defendo. *Circa finem Epistolæ ad Thomam.*

Verum quicquid sit, prudentiæ nostræ est, nullis adhaerere opinionibus cujuscunque etiam sint authoritatis, sed veritati soli. Quo respectu argentum vivum neque frigidum nec calidum esse dicimus, eò tamen quod sit facilioris dissolutionis, quàm cætera metalla, huic generi menstruorum esse aptissimum; Aquas verò mercuriales inde præparatas, ex libertate chymica, ignes Gehennæ dici posse, quamvis adepti præter has aquas etiam alia men-

Quinto
 strua ignem infernalem nominaverint, cujusmodi est acetum acer-
 rimum Ripley in sexto genere. Quod verò Arnoldus Lullii ma-
 gister de sua argenti vivi reductione in primam materiam sive es-
 sentiam, non satis intellectus frustra que notatus fuerit à Bernhar-
 do per aquam ferventem, communem bullientem intelligente, se-
 quentia probant ex ipso textu deprompta argumenta. Arnoldus
 librum secundum Rosarii sui divisit in quatuor opera principa-
 lia, scilicet solvere, abluere, reducere & figere. Ut patet ex
 cap. 1. prædicti libri. De primo opere, videlicet lapidis dissolu-
 tione cap. 2. ita: Lapidem siccum & grossum (aurum vel ar-
 gentum) dissolvere oportet in argentum vivum, ut in suam re-
 ducatur materiam primam. Et hoc totum solum fit per argen-
 tum vivum, eò quòd ipsum solum habet solem & lunam ad
 suam materiam vel materiam primam redigere. Sed quia ar-
 gentum vivum habet in se sæculentiam terream, & adustibili-
 lem absque inflammatione & aqueitatis substantiâ, necesse est
 superflua demere, & absentia supplere, si plenam medicinam
 volumus. Terrenam autem sæculentiam oportet omninò per
 sublimationem demere, &c. Hanc mercurii sublimationem vel
 depurationem describit sequenti capite tertio. Ingenium (mo-
 dus) igitur ipsius terreæ substantiæ superflue remotionis est,
 ipsum semel vel bis sublimare à vitro (vitriolo olim sic dicto)
 & sale, donec ipsius albissima sumatur substantia. Cum verò
 albissima ascenderit, projice in ferventi aqua, donec redeat
 in argentum vivum. Post tolle ab eo aquam, & ope-
 rare cum eo, quoniam non est bonum operari cum ipso, nisi
 prius hoc modo purgetur, unde dicit Avicenna: Primum
 incipere est, ut sublimetur mercurius, postea solve eum, ut
 redeat in primam materiam suam, & sublima totum. Tunc
 in hoc mercurio mundo mitte corpora munda æquali lance
 librata, &c.

*Si sonum verborum spectemus, Bernhardus merito suâ longa
 argumentatione correxit Arnoldum; sed si sensum verborum,
 hic nihil est correctione dignum. Aqua fervens, menstrui Ar-
 noldini nomen, est summum istud & ferè unicum, quod in
 tota libri practica occultatum est ab Arnoldo, quod si mani-
 festasset, totam secretiorem Chymiam prostitisset. Quod
 vero non communem intellexerit aquam ferventem probatur se-
 quentibus.*

1. *Aurum vel argentum dissolvendum est in argentum vivum sive materiam primam, primum Ens, essentiam, &c. per argentum vivum non vulgi, sed philosophicè præparatum. Nihil aurum reducit in primam materiam, quàm prima materia, uti hic prima materia mercurii vulgi, mercurius mundus sive mercurius mercurii. Regulam habent adepti, quòd prima materia primam materiam præparet: Itaque sicut mercurius mercurium, essentia essentiam, & magisterium magisterium; ita mercurius philosophorum solis vel lunæ, seu primum Ens, Essentia, &c. præparari non potest nisi mercurio philosophorum, primo Ente seu Essentiâ quadam; quare in hoc recepto intelligimus per aquam ferventem, mercurii essentiam, minimè vero communem aquam calidam.*

2. *Argentum vivum mundum, sive prima materia mercurii per aquam ferventem confecta ex argento vivo sublimato, mercurius currens esse nequit, quoniam in forma liquoris est. Nam,*

Primò, Dissolutio auri cum mercurio mundo facta filtranda est. Vice post vicem contere, & imbibe, & coque in balneo, post destilla per filtrum quousque transeat ipsum (scilicet dissolutum metallum in menstruo. cap. 3.)

Secundò, In auri dissolutione tinctura tantùm extrahitur relicto corpore. Esto, longanimis, inquit, & non festinanter extrahas tincturam, nec festinanter aut velociter quæras perficere, quia primus error in hac arte est festinatio, &c. Corpora soluta ad naturam spiritûs sunt redacta, & nunquam separantur, sicut nec aqua mista aquæ, quippe quia natura naturâ lætatur, quum sponsa cum sponso copulatur; quæ verò non dissolvuntur, non habent partes subtiles, nisi mollificentur. Ideò charissime, indiges, ut in dissolutione lapidis labores, scilicet partes suas puriores disgreges ab ipsis, ut gravioribus partibus abjectis opus cum levioribus perficiatur. Cap. 3.

Tertiò, Mercurius sive prima materia auri, mercurio mundo præparata liquida etiam est. Cap. 3. Principium operis nostri est dissolvere lapidem nostrum (aurum vel argentum) in mercurium vel in aquam mercurialem cap. 4. non mirum ergò si mercurius per aquam ferventem præparatus dicatur aqua: Ex-

pedit, *inquit*, corpora solvere per aquam, id est, per argentum vivum. *cap. 3.*

Quartò, Quoniam ab omni re extrahit oleum. Pone, inquit, super substantiam corporis, cujus oleum extrahere voveris, purissimi mercurii tantum, ut superemineat quatuor digitis vel plus, quod melius est, deinde accende sub eo ignem lentum; donec videris ejus oleum, id est, aërem, paulatim ascendere seu elevari super mercurium; collige eum cautè, & serva seorsum, &c. cap. X.

3. Processus hic Arnoldi ordinarius est, & modus separationis elementorum dictus ab Adeptis, qui absque menstruo vel vegetabili vel minerali non confici potest.

4. Aqua fervens apud Adeptos nomen usuale menstrui est. Dissolve, inquit Lullius, solem purissimum in aqua sua ferventi, postea separa phlegma, & remanebit sol inferius, &c. Codicill. cap. XLIII. pag. 203. Iste ignis comburit aurum magis quàm ignis elementalis, quia continet in se calorem naturæ terrestris, & resolvit sine aliqua fortitudine (vi, effervescentia, vel corrosione) quod non potest facere ignis communis, ideo tibi præcipimus, quod de rebus magis calidis, quas habere poteris, facias magisterium; & habebis aquam calidam, quæ resolvit omnem rem fortem. Vade mecum, pag. 272.

Quam phraseologiam ipse non nescivit Bernhardus, ex Merrieno: Qui scitote, inquit, nostrum Latonem esse rubeum, sed inutilis nobis existit, usque dum albus fiat. Scitote etiam aquam tepidam (calidam, ferventem, unius menstrui synonyma) penetrare ac albificare, quemadmodum ipsa est (alba) & ignem humidum vaporosum omnia operari; rursus Bendegid, Johannes Mehungus & Haly: Vos qui dies & noctes quærentes, vestras dilapidatis pecunias, facultates & opes vestras consumitis, atque tempus, inutiliter torquetis ingenia vestra circum librorum subtilitates, admonitos ex charitate volo, per compassionem, velut pater motus erga filium, ut, inquam, albificetis Latonem rubeum per aquam albam suffocatam & tepidam, cæterum frangite tot sophisticos libros, tot regimina, tantasque subtilitates relinquite; mihi credite, ut bene sit vobis. Libr. Alchym. 77a.

5. Ar.

5. *Arnoldi aquam ferventem fuisse menstruum aliquod vegetabile simplex probatur ex nigredine dissolutionis ; collige, inquit, ad partem supereminens nigrum, quoniam illud est oleum ac verum dissolutionis signum, quia quod est solutum, pervenit ad sublimitatis finem, unde separatur ab inferioribus ascendens sursum, & petens altiora loca.*
cap. 3. Rosarii.

Hæc autem salvâ reverentiâ & honore Bernardi dicta volumus ; veritatem & Arnoldi experimentum contemplamur & defendimus.

IX. Genus.